Voorzitter, namens het CDA ga ik in op een viertal onderwerpen; onze gemeentelijke financiën, onze mooie regio, onze dienstverlening en onze toekomst.

Allereerst onze gemeentelijke financiën
Goed begroten is niet eenvoudig. De laatste jaren zien wij grote verschillen in de verwachtingen vooraf en de resultaten achteraf bij de jaarrekening. Ook zien wij toenames in het indexeren van de diverse budgetten. Hoe reëel is het te veronderstellen dat de kadernota ook het eindresultaat zal zijn van de jaarrekening 2024. Immers vorig jaar hebben we deze P&C cyclus eveneens doorgenomen en werd er uiteindelijk 8 miljoen positief gerealiseerd. Als CDA pleiten wij dan ook voor meer grip op een reëlere P&C Cyclus. En dan het ravijnjaar 2026 en verdere jaren. De portefeuillehouder heeft al aangegeven zich hier zorgen over te maken. Onze eerste vraag is dan ook; Welke invloed heeft het ravijnjaar volgens het college daadwerkelijk op de ambities van de Raad?

Dan de indexatie van de belastingen waaronder ook OZB. Er wordt nu geïndexeerd met een inflatiecorrectie van 3,1% in plaats van het 3-jaarlijkse gemiddelde (4,67%) zoals opgenomen in het collegeprogramma. Volgens het CDA wordt nu een voorschot genomen op de discussie die wij als Raad willen gaan voeren over de inflatiecorrectie. Het opgenomen bedrag moet naar onze opvatting worden gezien als een voorlopige indexatie op de nog nader te bepalen inflatiecorrectie. Als het college daar anders over denkt, vernemen wij dat graag.

En ten slotte ten aanzien van de gemeentelijke financiën, voorzitter, het CDA heeft meermaals gepleit om op Fries niveau het inkoopproces te organiseren voor de benodigde licenties I&A. Wij zijn als CDA van mening dat de schaalgrootte van deze inkoop kan leiden tot minder uitgaven en daarmee een besparing kan opleveren.

Dan onze mooie regio
Het belang van goede voorzieningen is daarin erg belangrijk. Ondanks dat het buiten onze directe invloedsfeer zit, willen wij wel stevig benadrukken dat het CDA ten aanzien van het nieuws over het (mogelijk) verdwijnen van het ziekenhuis in Heerenveen van het college verwacht dat zij er alles aan doet om er in ieder geval voor te zorgen dat goede ziekenhuiszorg bereikbaar blijft voor onze inwoners. Kwalitatief goede zorg in combinatie met goede bereikbaarheid is onmisbaar. En ook het sluiten van het politiebureau baart ons zorgen. Het definitief sluiten van het politiebureau voelt als een stap achteruit. Wij verwachten ook op dat gebied dat het college er alles aan doet wat zij kan om ervoor te zorgen dat onze gemeente kan blijven rekenen op snel inzetbare , bereikbare en voldoende politieagenten. Het CDA dient de motie die daartoe oproept dan ook mede in.

En essentieel voor de bereikbaarheid is natuurlijk ook het hebben van goede wegen naar de voorzieningen toe. In de stukken die nu voorliggen is een reservering voor de knelpunten gedaan van 100.000 euro voor 2023. Het CDA is van mening dat dit onvoldoende is om de knelpunten aan te pakken terwijl in het coalitieakkoord 500.000 euro is opgenomen voor de aanpak van verkeersknelpunten. Het amendement dienen wij dan ook mee in. Immers het doel is er al, het geld is er. Nu alleen de uitvoering nog.

Daarnaast blijven wij aandacht houden voor de leefbaarheid binnen onze dorpen. Onze tweede vraag gaat dan ook over de dorpennotitie icm met de verdubbeling van het dorpenfonds; Wat is de stand van zaken van de notitie dorpenbeleid en kunnen wij die nog steeds dit jaar verwachten?

Tenslotte ten aanzien van onze regio, voorzitter, is het van cruciaal belang om de werkgelegenheid en de basisinfrastructuur voor onze maatschappelijke organisaties in stand te houden. Vanuit die gedachte hebben wij destijds een amendement opgesteld onder de naam "noodfonds energie". Onze derde vraag ziet dan ook op de uitvoering daarvan. Inmiddels is de aanvraagperiode verstrekken. Wij zijn dan ook benieuwd naar een eerste terugkoppeling daaromtrent en daarom is onze derde vraag dan ook, hoe is dat verlopen en wat kan daarover al worden verteld?

Dan ons derde onderwerp onze dienstverlening

Goede dienstverlening vanuit de gemeente is wat het CDA betreft een voorwaarde voor een succesvolle gemeentelijke organisatie. In de huidige situatie kunnen onze inwoners met ernstige klachten een beroep doen op de landelijke ombudsman. Als CDA zouden wij dat graag veel laagdrempeliger willen zien zodat ook mensen die wat minder de weg weten toch hun zorgen kwijt kunnen in onze eigen gemeente. Bij een onafhankelijk persoon. Die een luisterend oor biedt. En kan adviseren. Wat volgens ons dan ook kan bijdragen aan het verder optimaliseren van onze dienstverlening en het meer verbinden van inwoners met de gemeente is dan ook een eigen ombudsvrouw en/of man in plaats van de nationale ombudsman. Gemakshalve spreek ik vanaf nu van een ombudsvrouw. Voordelen van een eigen ombudsvrouw zijn namelijk;

1. dat een eigen ombudsvrouw simpelweg dichter bij de gemeente staat dan de nationale ombudsman. Dat werkt dan ook drempelverlagend voor inwoners om zich te melden als zij ergens niet uitkomen. Dat hoeft dus niet altijd een klacht te zijn, soms is een luisterend oor voldoende;
2. een eigen ombudsvrouw kent daarbij ook beter de gemeente waardoor zij slagvaardiger kan optreden, doorlooptijden minder lang worden en daarmee de afwikkeling en/of het advies sneller volgt;
3. Een voordeel is ook dat wij zowel als Gemeente en Raad door terugkoppeling vanuit de ombudsvrouw ook meer inzicht krijgen in zaken die bij onze inwoners spelen en dat vanuit een onafhankelijke hoek (net als bv een Rekenkamer onderzoek;
4. Als het lukt om in OWO verband samen een ombudsvrouw te benoemen dan leidt dat ook tot inkijkjes bij de partners en kan je onderling gaan vergelijken wat lukt daar wel of juist niet en vica versa. Daar kan je dan weer van leren en vervolgens samen sterker uitkomen.
5. De grootste verandering in jaren, de omgevingswet komt er aan, waarvan wij verwachten dat die, in ieder geval de eerste jaren, nog wel eens een behoorlijke druk kan gaan leggen op onze dienstverlening. Een eigen ombudsvrouw kan dan een enorme meerwaarde hebben, zowel voor de gemeentelijke organisatie als natuurlijk voor de inwoners.

Kortom, wij verwachten dan ook dat een eigen ombudsvrouw bijdraagt aan een sterker en mooier Weststellingwerf omdat het kansen biedt op het gebied van laagdrempelig en onafhankelijk contact, het bieden van dat luisterend oor en het sneller kunnen schakelen dan een nationale ombudsman. Wat ons betreft, verdienen onze inwoners deze extra mogelijkheid om zorgen uit te spreken, advies in te winnen en/of andere zaken te bespreken. En daarom hebben wij een motie opgesteld, die wij hierbij mede indienen namens BlijfStellingwarfs, GroenLinks en D66 waarvan het dictum luidt;

Verzoekt het College:

1. Om te onderzoeken of het wenselijk is om een ombudsman/-vrouw in te stellen voor de gezamenlijke gemeenten van OWO;
2. Indien uit het onderzoek zou blijken dat het niet mogelijk of gewenst is om als OWO gemeente gezamenlijk 1 ombudsman /- vrouw aan te stellen dan alsnog voor de gemeente Weststellingwerf een ombudsman / -vrouw aan te stellen voor een nog nader te bepalen aantal dagen per week gedurende de looptijd van vier jaar;
3. In het derde jaar van deze aanstelling een evaluatie uit te voeren om te bepalen of voortzetting wenselijk is;
4. De ombudsman/-vrouw organisatorisch onder de gemeenteraad te plaatsen;
5. De kosten voor de ombudsman/-vrouw op te nemen in de (meerjaren)begroting van 2024 en de daaropvolgende jaren.

Onze toekomst

Wat het CDA betreft, moeten we de kaders van het gemeentelijke beleid meer verduidelijken en heldere keuzes maken. Dat verdienen ook onze inwoners. We kunnen immers niet alles als gemeente. Laat dat duidelijk zijn. Inzicht hierover is van essentieel belang en al vaker is aangegeven om dat inzicht te verschaffen aan de Raad. Wij zijn het gremium om die keuzes te maken. Niet voor niets wordt beschreven dat er uitvoeringsproblemen zijn door capaciteitsgebrek. Wil men uitbreiding van de formatie dan is dit capaciteitsinzicht van wezenlijk belang. Ook in deze Kadernota worden we weer geconfronteerd met het verzoek om uitbreiding capaciteit en een aankondiging dat op termijn meer capaciteit benodigd zal zijn. Nu kunnen we gemakkelijk JA zeggen echter ook net zo gemakkelijk NEE verwoorden en beargumenteren. Willen we slagvaardig blijven en willen we voldoen aan landelijke taken dan is meer inzicht belangrijk en dat zal de Raad helpen tot het maken van keuzes. Wij dienen dan ook de motie mee in ten aanzien van de prioritering. Die motie beschouwen wij als een vervolg op de aangenomen motie op 8 november 2021 ten gunste van het krijgen van meer inzicht, waarbij de Raad nu nogmaals het belang daarvan uitspreekt.

En als wij spreken over het vinden, binden en boeien is het voor het CDA belangrijk dat er niet alleen gekeken wordt naar middelen om te binden, maar vooral ook naar de onderdelen binden en boeien. Binden en boeien zegt o.a. iets over aandacht geven, het stimuleren van groei en ontwikkeling, het geven van waardering en erkenning. Hierover lezen we weinig terug. Dit brengt ons ook op het thema OWO samenwerking. Als drie gemeenten zou je wat het CDA betreft een gezamenlijk strategisch personeelsplan moeten hebben. Niet als concurrenten naar elkaar kijken maar de kracht van vinden, binden en boeien door te voeren binnen de OWO samenwerking zodat dit op personeelsvlak tot een next level gaat komen. Op die wijze gaan we dan in de samenwerking niet elke keer praten over meer capaciteit maar over samenwerken, professionaliseren en de kennis en kunde binnen de OWO delen.

Als afsluiter van onze inbreng willen we het volgende verhaal delen: Er was eens een klusje te doen en allen waren ervan overtuigd dat iemand het zou doen. Iedereen kon het doen maar niemand wilde het doen. Iemand werd kwaad omdat het iedereen zijn taak was. Allen dachten dat iemand het kon doen, maar iedereen realiseerde zich dat niemand het wilde doen. Tenslotte beschuldigde iedereen iemand terwijl niemand deed wat ze met zijn allen konden doen. Kortom, organiseer de kracht van samenwerking en we zijn tot grote dingen in staat.